

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
БУКОВИНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОНОМІКИ**

Схвалено та затверджено на засіданні
науково-методичної ради факультету
протокол №1 від 30.09.2021

ЗАТВЕРДЖУЮ:
декан факультету
інформаційних технологій та економіки

**СИЛАБУС
навчальної дисципліни**

**Педагогіка та методика викладання у закладах освіти
(обов'язкова дисципліна)**

Освітньо-професійна програма «Комп'ютерні науки»; «Право»; «Облік і оподаткування»; «Фінанси, банківська справа та страхування»

Спеціальність: 122 «Комп'ютерні науки»; 081 «Право»; 071 «Облік і оподаткування»; 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Рівень вищої освіти другий магістерський

Мова навчання українська

Розробник: Штерма Тетяна Василівна кандидат економічних наук, доцент

Профайл викладача (-ів) <https://www.bukuniver.site/university/faculties/ite-faculty/>

Контактний тел. : 0372 513283

E-mail: sht.tatjana@gmail.com

Консультації четвер з 10.00 до 16.00.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Дана дисципліна одна з важливих дисциплін в системі вищої освіти. Предметом вивчення навчальної дисципліни для студентів другого освітнього рівня(магістерського) - методологічні основи педагогіки вищої школи, сучасні методики викладання навчальних дисциплін, особливості дидактичних прийомів та методик інноваційних технологій , що забезпечують якість освіти та контролю за рівнем навчальних досягнень студентів, особливостей діяльності викладача та його професіоналізм. Засвоєний матеріал курсу здобувачами забезпечить обізнаність в особливостях організації освітнього процесу сучасного навчального закладу вищої школи та ознайомлення з процесами реформування вищої освіти в Україні, а також вимог до професіоналізму викладача.

2. Мета навчальної дисципліни: ознайомлення здобувачів другого магістерського освітнього рівня з теорією та практикою навчання, виховання й управління у вищій школі, педагогічними закономірностями освітнього процесу та співпраці між викладачем і студентом, студентською групою, формування їх готовності до викладацької діяльності у закладах освіти, організації науково-дослідної та інноваційної діяльності.

3. Пререквізити. «Основи педагогіки, «Дидактика», «Педагогічна майстерність».

4. Компетентності та результати навчання

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК-2. Здатність діяти на основі етичних міркувань на засадах толерантності і добросовісності, цінування й поваги різноманітності та мультикультурності.

ЗК-4. Здатність до прийняття ефективних фахових рішень, адаптуватися до нових ситуацій у педагогічній діяльності та особистісного і професійного зростання, самоствердження та самореалізації.

ЗК-6.Здатність до міждисциплінарних наукових досліджень на основі подання різних концепцій і підходів.

ЗК-8 Здатність до критичного аналізу, генерування нових ідей, мотивування до досягнення спільної мети.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК-14. Здатність до змістово-функціонального моделювання, прогнозування та управління освітнім процесом, визначати перспективи розвитку педагогічної діяльності, умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя.

СК-15. Здатність аналізувати тенденції та реформи освітньої політики України, міжнародні порівняльні дослідження якості освіти.

Програмні результати навчання:

ПР-14 Демонструвати знання та розуміння вимог до професійної діяльності викладача з урахуванням змін в освітній політиці/змісті освіти; виявляти творчу ініціативу та підвищувати свій професійний рівень щодо ефективності управління й організації освітнього процесу.

ПР-16 Знати види, форми професійного розвитку педагога, аналізувати можливості особистого професійного зростання та планувати його для досягнення стратегічних і операційних цілей, здійснювати моніторинг власної діяльності та взаємодіяти з іншими педагогами на засадах партнерства і підтримки з метою удосконалення педагогічної майстерності.

ПР-18 Вміти здійснювати керівництво проектуванням в освітньому процесі: аналізувати стан, засобом проведеної діагностики, визначати перспективи, окреслювати стратегії досягнення мети у вихованні, навчанні і системі управління.

ПР-19 Використовувати в практиці теоретичні основи вітчизняної та зарубіжної педагогіки, виявляти позитивні аспекти міжнародного досвіду в галузі освіти.

Конкретизовані результати навчання з курсу (в результаті вивчення курсу, студент повинен):

а) знати:

- теоретичні основи педагогіки та психології вищої школи як науки та навчальної дисципліни;
- структуру, зміст системи вищої освіти в Україні та особливості управління нею;
- основні категорії дидактики вищої школи та нормативні документи, що визначають зміст вищої

освіти;

- структуру, особливості та психологічні закономірності організації освітнього процесу у вищій школі;
- специфіку застосування інноваційних педагогічних технологій в освітньому процесі вищої школи;
- основні дидактико-методичні засади контролю та оцінювання результатів навчальних досягнень студентів;
- особливості індивідуальної та позааудиторної навчально-виховної роботи зі студентською молоддю;
- психологічні особливості студентського віку та становлення особистості студента як майбутнього фахівця;
- психологію педагогічної діяльності викладача вищої школи та професійні вимоги до неї;
- шляхи конструктивного подолання бар'єрів і вирішення конфліктів у педагогічній взаємодії «викладач - студент».

б) уміти:

- аналізувати зв'язки педагогіки з системою педагогічних наук та іншими науками;
- складати план навчальних занять (лекції, семінарських, лабораторних) у вищій школі та аналізувати засоби діагностики;
- використовувати інтерактивні ігрові методи та методики інноваційних технологій навчання у підготовці фахівців;
- планувати та реалізовувати організаційно-виховну роботу куратора академічної групи;
- давати психологічну характеристику студентського періоду життя людини, визначати механізми соціалізації особистості у студентському віці;
- складати характеристику студента та студентської групи;
- визначати зв'язки між рівнем інтелектуального і особистісного розвитку студентів та формами і методами впливу на результати навчання та виховання;
- складати програму особистісного самовдосконалення та програму «Я концепція майбутнього фахівця».

5. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	122 «Комп'ютерні науки»; 081 «Право»; 071 «Облік і оподаткування»; 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	Нормативна	
Модулів – 2		Рік підготовки: 5	
Вид контролю: Залік		Лекції: 26 год.	
		Практичні, семінарські	
		24 год.	
		Самостійна робота	
		130 год.	
		Всього: 180 год.	

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІКА ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»
Орієнтовна структура та обсяг годин курсу.

№ п/п	Теми дисципліни	Кількість навчальних годин				Форма контролю
		Разом	У тому числі			
			Лекції	Практичні	СРС	
Перший модуль Загальні основи педагогіки вищої школи. Дидактика вищої школи						
1.	Предмет, завдання та методологічні аспекти педагогіки вищої школи		2		10	Усне опитування тести
2.	Педагогічний процес у вищій школі. Система освіти в Україні. Вища освіта України		2	2	10	Опитування Дискусія Обговорення рефератів
3	Поняття дидактики вищої школи. Зміст освіти. Дидактичні системи та технології.		2		10	Опитування Дискусія Обговорення рефератів
4	Організаційні форми, принципи та методи навчання.		2	2	10	Опитування Дискусія Обговорення рефератів
5	Суть, зміст і завдання процесу виховання у ВНЗ. Виховна робота зі студентською молоддю.		2	2	10	Опитування Дискусія Обговорення рефератів
6	Роль, місце та особливості педагогічної діяльності у ВНЗ.		2	2	10	Опитування Дискусія Обговорення рефератів
7	Вимоги до науково-педагогічного працівника. Професійна готовність до педагогічної діяльності.		2	2	10	Опитування Дискусія Обговорення рефератів
	Модульний контроль 1			2		Захист індивідуального проекту
Другий модуль Методика викладання у ВНЗ						
8	Освіта й культура суспільства		2	2	10	Дискусія Обговорення рефератів
9	Лекція як організаційно-методична форма навчання		2	2	10	Опитування Дискусія Обговорення рефератів
10	Особливості проведення практичних та семінарських занять		2	2	10	Ділова гра
11	Організація самостійної роботи при вивченні дисциплін		2	2	10	Дискусія Обговорення рефератів
12	Методи контролю та оцінювання знань студентів		2	2	10	Рольова гра
13	Кафедра як центр організації наукової, методичної та поза аудиторної роботи.		2		10	Ділова гра
	Модульний контроль 2			2		Захист індивідуального проекту
			26	24	130	Залік
	Всього		180			

**Види самостійної роботи студентів, форми контролю та звітності з дисципліни
«Педагогіка та методика викладання у закладах освіти»**

Види та форми самостійної роботи студентів	Форми контролю та звітності
I. Підготовка до поточних аудиторних занять	
Вивчення обов'язкової та додаткової літератури, текстів лекцій тощо	1.1. Активна участь у різних видах аудиторних занять
Підготовка до семінарських та практичних занять	1.2. Виступи та доповнення на семінарських заняттях
Підготовка до контрольних робіт, тестування	1.3. Написання контрольної роботи, тестів
II. Навчально-дослідна робота	
2.1. Пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою	2.1. Розгляд підготовлених матеріалів під час аудиторних занять
2.2. Написання рефератів, науково-пошукових робіт за заданою проблематикою	2.2. Обговорення (захист) матеріалів науково-пошукової роботи під час аудиторних занять або НДР
2.3. Аналітичний огляд наукової публікації	2.3. Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять
2.4. Підготовка презентацій	2.4. Демонстрація слайдів
III. Наукова робота	
3.1. Підготовка наукових публікацій	3.1. Обговорення з викладачем підготовлених матеріалів, подання їх у друк

Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання складовою підсумкового контролю.

Студентам пропонуються з даної навчальної дисципліни виконати наступні завдання:

1. Скласти психологічний портрет майбутнього фахівця.
2. Психолого-педагогічні та соціальні аспекти підвищення якості підготовки кадрів відповідного профілю.
3. Становлення багаторівневої системи підготовки кадрів в університеті.
4. Зміст освіти в системі підготовки фахівців за профілем.
5. Структура системи навчального процесу.
6. Дидактичні принципи навчання та їх розвиток.
7. Показники якості підготовки фахівців, критерії оцінки якості навчання.
8. Цілі, види і форми контролю якості навчання.
9. Професійна майстерність викладача.
10. Контроль якості викладання дисциплін управлінського циклу.
11. Диференціація контролю знань, умінь і навичок студентів.
12. Комплексний аналіз якості підготовки кадрів за результатами контролю.
13. Навчально-методична документація кафедри: нормативна, планова, методична, навчальна, звітно-інформаційна.
14. Розробка часткових методик викладання.
15. Створення навчально-методичного комплексу з дисципліни.
16. Інноваційні технології навчання у вищій школі.
17. Психологія взаємовідносин студентів і викладачів при аудиторній роботі.
18. Проблеми уваги у студентській аудиторії.
19. Упровадження модульно-рейтингової технології навчання.
20. Самостійна робота студентів у процесі навчання.

21. Характеристика навчальних програм відповідної спеціальності
22. Мотивація і стимули успішного навчання студентів і ефективної роботи викладачів.
23. Методи активізації навчання та організація їх впровадження.

6. КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Загальні положення.

Поточний контроль. Студенти виконують навчальну програму з дисципліни як в аудиторії, так і позааудиторно: розв'язують творчі та ситуаційні завдання, набувають досвіду роботи з сучасними програмними продуктами, розробляють індивідуальні проекти, виконують завдання для самостійної роботи, кожне з яких оцінюється за відповідними критеріями у балах.

Модульний контроль. За накопичувальними результатами поточного контролю відбувається атестація.

Підсумковий контроль – залік.

1. Курс складається з двох модулів:

1.1. *Модуль 1* – теми 1 – 9

Модуль 2 – теми 10 – 15

1.2. Кожний модуль передбачає оцінювання за 50-бальною шкалою.

2. Критерії оцінювання знань студентів з *поточного* контролю:

2.1 Рівні оцінювання:

Рівень 1. Дати письмову відповідь на теоретичні питання, творчо-пізнавальні завдання (відповідь: так, ні), наукові завдання (замість крапок поставити за змістом слово чи словосполучення, які Ви вважаєте єдино правильними); лексико-семантичний диктант (дати точне визначення тому чи іншому поняттю, терміну) – до 3-х балів за кожне завдання.

Рівень 2. Тестові завдання – до 5-и балів.

Рівень 3. Вирішення проблемних ситуацій до 5-и балів.

2.2 Самостійна робота – опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання; поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; підготовка до виступу на семінарських заняттях та підготовка до практичних занять; переклад іноземних джерел встановленої тематики, підготовка та оформлення схем, діаграм та інших завдань графічного характеру; опрацювання та підготовка огляду опублікованих статей у фахових та інших виданнях; систематизація вивченого матеріалу дисципліни тощо: - до 10-х балів;

2.3 Індивідуальні навчально-дослідні завдання – виконання розрахунково-аналітичних робіт, дослідження практичних ситуацій, підготовка фінансових звітів, аналіз діяльності досліджуваного підприємства, розробка програм здійснення певних процесів, підготовка реферативних матеріалів з актуальної тематики, власних досліджень до олімпіад, конференцій тощо: до 10-и балів.

2.4 Модульна контрольна робота – до 10 балів.

2.5 Ректорська контрольна робота – до 5 балів.

3. Організація підсумкового контролю у формі заліку:

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в 4-х бальну та шкалу за системою ECTS здійснюється в такому порядку:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	відмінно
82 - 89	B	добре	добре
74 - 81	C		
64 - 73	D	задовільно	задовільно
60 - 63	E		
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Рекомендована література

Основна

1. Вища освіта України: ризики, сподівання, успіхи : монографія / М. Б. Євтух, Л. Г. Горяня, Н. О. Теренть ва – Київ, 2015. – 420 с.
2. Вища освіта України: тематичний випуск «Європейська інтеграція вищої освіти України у контексті Болонського процесу» : теоретичний та науково-методичний часопис. – Київ, 2015. – 280 с.
3. Галузинський В.М., Євтух М.В. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні. / В.М.Галузинський, М.В. Євтух– К.: ННТЛ, 2010.
4. Гура О. І. Педагогіка вищої школи: Вступ до спеціальності : навч. посіб. / О. І. Гура. – К. : Центр навч. л-ри, 2005.
5. Сергнкова О.П. Загальна психологія: Навчальний посібник / О.П.Сергнкова– К.: ЦУЛ, 2015.
6. Драч І. І. Управління формуванням професійної компетентності магістрантів педагогіки вищої школи: теоретико-методичні засади : монографія / І. І. Драч. – Київ : Дорадо-Друк, 2013. – 456 с.
1. Зайченко І. В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі : навч. посіб / І. В. Зайченко. – Київ, 2017. – 456 с.
2. Освіта дорослих : енциклопедичний словник / за ред. В. Г. Кременя, Ю. В. Ковбасюка ; Нац. акад. пед. наук України, Нац. акад. Держ. Упр. при Президентові України. – Київ : Основа, 2014. – 496 с.
3. Освітній менеджмент: проблеми теорії та практики : монографія / Т. О. Дороніна, С. М. Амеліна, В. В. Гаманюк ; за ред. Т. О. Дороніної. – Кривий Ріг, 2014. – 300 с.
4. Педагогіка вищої та середньої школи : зб. наук. пр. – Кривий ріг : Айс Принт, 2017. – Вип. 1 (50). – 332 с.
5. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / З. В. Рябова, І. І. Драч, Н. О. Приходькіна, Н. В. Любченко [та ін.] ; Ун-т менедж. освіти НАПН України. – Київ, 2017. – 316 с.
6. Руденко Ю. Д. Шляхи подолання кризи сучасної педагогіки / Ю. Д. Руденко. – Київ : Просвіта, 2018. – 278 с.
7. Теоретичні та методичні засади управління підготовкою фахівців з педагогіки вищої школи на основі компетентнісного підходу в межах європейської кредитно- трансферної системи організації навчального процесу : монографія / З. В. Рябова, І. І. Драч, Н. О. Приходькіна[та ін.]. – Київ : ТОВ “Альфа-реклама”, 2014. – 338 с.
8. Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні : метод. рекомендації до практичних занять магістрантів / [авт.-укл. Т. О. Дороніна]. – Кривий Ріг : КДПУ, 2018. – 130 с. – (Серія «Магістратура»).
9. Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні : навч.-метод. комплекс / [авт.-укл. Т. О. Дороніна]. – Кривий Ріг : КДПУ, 2018. – 134 с. – (Серія «Магістратура»).
10. Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні : навч. посіб. для магістрантів / [авт.-укл. Т. О. Дороніна]. – Кривий Ріг : КДПУ, 2018. – 250 с. – (Серія «Магістратура»).
11. Термінологічний словник з основ підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів післядипломної педагогічної освіти : термінологічний словник / авт. кол.: Є. Р. Чернишова, Н. В. Гузій, В. П. Ляхоцький [та ін.] ; за наук. ред. Є. Р. Чернишової ; Ун-т менедж. освіти НАПН України. – Київ, 2014. – 230 с.
12. Тимошко Г. М. Організаційна культура керівника загальноосвітнього навчального закладу: теорія та практика : монографія / Г. М. Тимошко. – Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2014. – 592 с.
13. Цехмістрова Г. С. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. для студентів магістратури вищих навчальних закладів / Г. С. Цехмістрова, І. М. Кравченко. – Київ, 2014. – 328 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.info-library.com.ua/> – Електронна бібліотека.
2. Болюбаш Я. Я. Державна програма «Вчитель» – поступ назустріч учителю / Я. Я. Болюбаш // <http://www.mon.gov.ua>
3. Інститут корекційної педагогіки і психології, м. Київ. Режим доступу : www.ikpp.npu.edu.ua/index.php?limitstart
4. Психологічна бібліотека Київського Фонду сприяння розвитку психічної культури. Даний ресурс містить максимально широкий спектр ключових текстів з психології, філософії, релігії, культурології та ін. Режим доступу: <http://psylib.kiev.ua/>
5. Сайт факультету Московського державного університету ім. М. В. Ломоносова. В розділі «Наукова робота» розміщено монографії, статті співробітників університету. – Режим доступу : <http://www.psy.msu.ru/>
6. Сайт факультету соціології та психології Київського національного університету імені Тараса Шевченка представляє наукову фахову онлайн-бібліотеку, зокрема понад 20 повнотекстових електронних версій видань з психології. – Режим доступу : <http://www.socd.univ.kiev.ua/>